ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 18. decembra 2008 *

Vo veci C-337/07,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Stuttgart (Nemecko) z 29. júna 2007 a doručený Súdnemu dvoru 20. júla 2007, ktorý súvisí s konaním:

Ibrahim Altun

proti

Stadt Böblingen,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory A. Rosas, sudcovia A. Ó Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca), U. Lõhmus a P. Lindh,

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: R. Grass,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— I. Altun, v zastúpení: P. Horrig, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

— grécka vláda, v zastúpení: G. Karipsiadis a T. Papadopoulou, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: V. Kreuschitz a G. Rozet, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. septembra 2008,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 prvého odseku rozhodnutia Asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie (ďalej len „rozhodnutie č. 1/80“). Asociačná rada bola zriadená Asociačnou dohodou medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi EHS a Spoločenstvom na strane druhej a ktorá bola uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES, 1964, 217, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Ibrahimom Altunom, tureckým štátnym príslušníkom, a Stadt Böblingen v súvislosti s konaním o vyhostení dotknutej osoby z nemeckého územia.

Právny rámec

Rozhodnutie č. 1/80

3 Článok 6 ods. 1 a 2 rozhodnutia č. 1/80 znie takto:

„1. Turecký pracovník, ktorý patrí do legálneho trhu práce členského štátu, s výhradou ustanovení článku 7 týkajúceho sa slobodného prístupu jeho rodinných príslušníkov k zamestnaniu:

— má v tomto členskom štáte po jednom roku legálneho zamestnania právo na obnovenie svojho pracovného povolenia u toho istého zamestnávateľa, ak ten má voľné pracovné miesto,

— má v tomto členskom štáte po troch rokoch legálneho zamestnania a s výhradou prednosti poskytovanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva právo v rámci toho istého povolania odpovedať u zamestnávateľa podľa svojho výberu na inú pracovnú ponuku uskutočnenú za obvyklých podmienok a zaregistrovanú na úradoch práce tohto členského štátu,

— požíva v tomto členskom štáte po štyroch rokoch legálneho zamestnania slobodný prístup k akejkoľvek zárobkovej činnosti podľa svojho výberu.

2. Dovolenky za kalendárny rok a neprítomnosť z dôvodu materstva, pracovného úrazu alebo krátkodobej choroby sa považujú za doby legálneho zamestnania. Doby nedobrovoľnej nezamestnanosti riadne potvrdené príslušnými orgánmi a neprítomnosť pre dlhodobú chorobu nemajú bez toho, aby sa považovali za doby legálneho zamestnania, vplyv na práva nadobudnuté na základe predchádzajúcej doby zamestnania.“ [*neoficiálny preklad*]

4 Článok 7 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje:

„Rodinní príslušníci tureckého pracovníka, ktorý patrí do legálneho trhu práce v tomto členskom štáte, ktorí získali povolenie sa k nemu pripojiť:

— majú právo odpovedať — s výhradou prednosti poskytovanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva — na akúkoľvek pracovnú ponuku, ak tam majú legálny pobyt aspoň tri roky,

— požívajú slobodný prístup ku akejkoľvek zárobkovej činnosti podľa svojho výberu, ak tam majú legálny pobyt aspoň päť rokov.

Deti tureckých pracovníkov, ktoré v hostiteľskom členskom štáte absolvovali odborné vzdelanie, môžu nezávisle od dĺžky ich pobytu v tomto členskom štáte a s podmienkou, že jeden z rodičov vykonával legálne zamestnanie v tomto členskom štáte aspoň tri roky, odpovedať v tomto členskom štáte na akúkoľvek pracovnú ponuku.“ [*neoficiálny preklad*]

5 Podľa článku 14 ods. 1 toho istého rozhodnutia:

„Ustanovenia tejto časti sa uplatňujú s výhradou obmedzení z dôvodu verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.“ [*neoficiálny preklad*]

Ženevský dohovor

6 Dohovor týkajúci sa právneho postavenia utečencov bol podpísaný v Ženeve 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)] a vstúpil do platnosti 22. apríla 1954. Znenie, ktoré sa uplatňuje na spor vo veci samej, vyplýva z Protokolu týkajúceho sa právneho postavenia utečencov, ktorý bol prijatý 31. januára 1967 v New Yorku a vstúpil do platnosti 4. októbra 1967 (ďalej len „Ženevský dohovor“).

7 Podľa článku 1 A bodu 2 tohto dohovoru sa pojem „utečenec“ použije na ktorúkoľvek osobu, ktorá „má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov a ktorá sa nachádza mimo svojho štátu a nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu svojho štátu; alebo osobu bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu a ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť“.

8 V súlade s článkom 5 Ženevského dohovoru žiadne jeho ustanovenie „nesmie poškodzovať akékoľvek práva a výsady udelené utečencom zmluvnými štátmi nezávisle od tohto dohovoru“.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

9 Ibrahim Altun, ktorý je žalobcom vo veci samej, sa narodil 1. januára 1985 a je synom Aliho Altuna. Ali Altun, ktorý je tiež tureckým štátnym príslušníkom, prišiel do Nemecka 27. marca 1996 ako žiadateľ o azyl. Rozhodnutím z 19. apríla 1996 mu Bundesamt für die Anerkennung ausländischer Flüchtlinge (spolkový úrad pre

uznávanie zahraničných utečencov) priznal toto postavenie. V dôsledku toho Ali Altun získal 23. mája 1996 povolenie na trvalý pobyt v Nemecku.

10 Po viacerých zmenách miesta pobytu sa od 1. januára 2000 Ali Altun usadil v Böblingene.

11 Ali Altun začal vykonávať zárobkovú činnosť v júli 1999 v spoločnosti dočasného zamestnania v Stuttgarte. Od 1. apríla 2000 pracoval v potravinárskom podniku až dovtedy, pokiaľ tento podnik 1. júna 2002 nevyhlásil platobnú neschopnosť. Ali Altun sa preto musel prihlásiť ako nezamestnaný na Arbeitsamt (úrad práce) a jeho pracovná zmluva definitívne skočila 31. júla 2002. Medzi 1. júnom 2002 a 26. májom 2003 poberal podporu v nezamestnanosti.

12 Ali Altun začal od júna 1999 konanie o zlúčenie rodiny pre jeho ženu, syna a jeho dcéry. Ibrahim Altun prišiel 30. novembra 1999 do Nemecka na základe víza, ktoré mu bolo vydané príslušným zastupiteľským úradom Spolkovej republiky Nemecko a usadil sa v bydlisku svojho otca. Dňa 9. decembra 1999 získal povolenie na pobyt s platnosťou do 31. decembra 2002, potom do 8. decembra 2003.

13 Ibrahim Altun sa 26. septembra 2002 prihlásil na Arbeitsamt ako nezamestnaný. Dňa 1. septembra 2003 začal podporný kurz pre nezamestnaných mladistvých, z ktorého sa odhlásil 2. apríla 2004.

14 Ibrahim Altun bol 28. apríla 2003 zatknutý pre pokus o znásilnenie šestnásťročného dievčaťa a do 27. mája 2003 bol vo väzbe. Rozsudkom Amtsgericht Böblingen zo 16. septembra 2003 bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní jedného roka a troch mesiacov s podmienečným odkladom.

15 Dňa 20. novembra 2003 podal žiadosť o predĺženie povolenia na pobyt, ktorú Stadt Böblingen rozhodnutím z 20. apríla 2004 zamietol. Stadt Böblingen mu okrem toho nariadil opustiť Spolkovú republiku Nemecko do troch mesiacov odo dňa doručenia tohto rozhodnutia pod hrozbou jeho vyhostenia do Turecka, ak by nevykonal tento príkaz.

16 Stadt Böblingen tvrdil, že porušenie, ktorého sa dopustil Ibrahim Altun je závažné, a preto je podľa vnútroštátneho práva dôvodom na zamietnutie žiadosti o predĺženie povolenia na pobyt. Okrem toho Ibrahim Altun nemôže požívať práva podľa článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80.

17 Vzhľadom na to, že námietka, ktorú podal žalobca vo veci samej proti uvedenému zamietavému rozhodnutiu, bola taktiež zamietnutá, podal žalobu na Verwaltungsgericht v Stuttgarte s tvrdením, že jeho právo na pobyt sa má posudzovať nielen vo vzťahu k vnútroštátnemu právu, ale aj na základe článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80.

18 Domnievajúc sa, že za týchto podmienok je na vyriešenie sporu potrebný výklad práva Spoločenstva, Verwaltungsgericht v Stuttgarte rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Vyžaduje nadobudnutie práv vyplývajúcich z článku 7 [prvého odseku] rozhodnutia… č. 1/80, aby ‚žiadateľ o zlúčenie rodiny', u ktorého má rodinný príslušník počas obdobia troch rokov legálny pobyt, spĺňal podmienky článku 7 [prvého odseku] rozhodnutia… č. 1/80 počas celého tohto obdobia?

2. Postačuje pre rodinného príslušníka na nadobudnutie práv vyplývajúcich z článku 7 [prvého odseku] rozhodnutia… č. 1/80, ak ‚žiadateľ o zlúčenie rodiny' v tomto období dva roky a šesť mesiacov vykonával zárobkovú činnosť u rôznych zamestnávateľov a v nadväznosti na to je šesť mesiacov nedobrovoľne nezamestnaný a zostane potom nezamestnaným aj počas dlhšieho obdobia?

3. Môže sa na článok 7 [prvý odsek] rozhodnutia… č. 1/80 odvolávať aj osoba, ktorá získala ako rodinný príslušník tureckého štátneho príslušníka povolenie na pobyt, ktorého právo na pobyt a tým aj právo na prístup na legálny trh práce členského štátu spočívajú len na priznaní politického azylu z dôvodu politického prenasledovania v Turecku?

4. V prípade, že sa na tretiu otázku odpovie kladne, môže sa rodinný príslušník odvolávať na článok 7 [prvý odsek] rozhodnutia… č. 1/80 aj vtedy, pokiaľ sa priznanie politického azylu ‚žiadateľa o zlúčenie rodiny' (v tomto prípade otca) a na ňom založené právo na pobyt a právo na prístup na legálny trh práce zakladajú na nepravdivých údajoch?

5. V prípade, že bude štvrtá otázka záporná, je pred zamietnutím práv vyplývajúcich z článku 7 [prvého odseku] rozhodnutia… č. 1/80 rodinnému príslušníkovi

potrebné, aby boli najskôr formálne odňaté alebo zrušené práva ‚žiadateľa o zlúčenie rodiny' (v tomto prípade otca)?"

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

19 Svojom prvou a druhou otázkou, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či dieťa tureckého pracovníka môže požívať práva podľa článku 7 prvého odseku prvej zarážky rozhodnutia č. 1/80, ak počas trojročného trvania spolužitia tohto dieťaťa s týmto pracovníkom, tento pracovník predtým, ako bol šesť nasledujúcich mesiacov nezamestnaný, vykonával zárobkovú činnosť počas dvoch rokov a šiestich mesiacov.

20 Podľa ustálenej judikatúry má článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 priamy účinok v členských štátoch, a preto sa tureckí štátni príslušníci, ktorí spĺňajú podmienky uvedeného článku, môžu priamo dovolávať práv, ktoré im priznáva (rozsudky zo 17. apríla 1997, Kadiman, C-351/95, Zb. s. I-2133, bod 28, a z 18. júla 2007, Derin, C-325/05, Zb. s. I-6495, bod 47).

21 Súdny dvor tiež rozhodol, že práva, ktoré priznáva článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 dieťaťu tureckého pracovníka v oblasti zamestnanosti v dotknutom členskom štáte, nutne zahŕňajú aj existenciu súbežného práva na pobyt v prospech žiadateľa, inak

by bolo právo prístupu na trh práce a skutočného výkonu zárobkovej činnosti zbavené akéhokoľvek účinku (pozri najmä rozsudok Derin, už citovaný, bod 47).

22 Ako aj vyplýva zo samotného znenia článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 právo dieťaťa tureckého pracovníka odpovedať na akúkoľvek pracovnú ponuku v hostiteľskom členskom štáte podlieha dvom podmienkam, podľa ktorých tento pracovník musí patriť do legálneho trhu práce a dieťa musí mať u neho legálny pobyt aspoň tri roky. Je potrebné upresniť, že prvá podmienka sa nezakladá na pojme „legálne zamestnanie" uvedenom v článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, ale sa viaže len na pojem „pôsobenie na legálnom trhu práce".

23 Čo sa týka pôsobenia na legálnom trhu práce, Súdny dvor v rámci výkladu článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 rozhodol, že tento pojem označuje všetkých pracovníkov, ktorí dodržali zákonné a právne požiadavky hostiteľského členského štátu, a preto majú právo na výkon povolania na jeho území (rozsudky z 26. novembra 1998, Birden, C-1/97, Zb. s. I-7747, bod 51, ako aj z 24. januára 2008, Payir a i., C-294/06, Zb. s. I-203, bod 29).

24 Okrem toho, napriek dočasnému prerušeniu pracovnoprávneho vzťahu, turecký pracovník naďalej patrí do legálneho trhu práce hostiteľského členského štátu podľa článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 počas obdobia, ktoré je primerané tomu, aby si našiel inú pracovnú činnosť bez ohľadu na príčinu neúčasti žiadateľa na trhu práce, pokiaľ má táto neúčasť dočasný charakter (rozsudok zo 7. júla 2005, Dogan, C-383/03, Zb. s. I-6237, body 19 a 20).

25 Turecký pracovník je vylúčený z legálneho trhu práce len vtedy, ak objektívne nemá žiadnu možnosť znovu sa zaradiť do trhu práce, alebo že prekročil primeranú lehotu na nájdenie si novej zárobkovej činnosti po období dočasnej nečinnosti (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. februára 2000, Nazli, C-340/97, Zb. s. I-957, bod 44, a Dogan, už citovaný, bod 23).

26 Situácia nedobrovoľnej nezamestnanosti, v ktorej sa Ali Altun ocitol po vyhlásení úpadku podniku, v ktorom pracoval, nemôže byť sama osebe prekážkou tomu, aby Ali Altun naďalej patril do legálneho trhu práce v hostiteľskom členskom štáte.

27 Úvahy uvedené v bodoch 23 až 25 tohto rozsudku vzhľadom na pojem pôsobenie na legálnom trhu práce podľa článku 6 ods. 1 rozhodnutia 1/80 môžu byť prevzaté na výklad článku 7 prvého odseku tohto rozhodnutia.

28 Odlišný výklad uvedeného pojmu, akým je výklad daný v rámci článku 6 rozhodnutia č. 1/80 alebo článku 7 tohto rozhodnutia, by mohol narušiť koherenciu systému, ktorý uplatnila Asociačná rada s cieľom postupne upevniť situáciu tureckých pracovníkov v hostiteľskom členskom štáte.

29 Je potrebné pripomenúť, že cieľom rozhodnutia č. 1/80 je podporovať v hostiteľskom členskom štáte postupné začleňovanie tureckých štátnych príslušníkov spĺňajúcich podmienky stanovené v niektorom z ustanovení tohto rozhodnutia a ktorí z toho dôvodu požívajú práva, ktoré im priznáva (rozsudok Derin, už citovaný, bod 53).

30 Čo sa týka podmienky pobytu, článok 7 prvý odsek prvá zarážka rozhodnutia č. 1/80 ukladá rodinným príslušníkom tureckého pracovníka povinnosť mať nepretržitý pobyt aspoň počas troch rokov.

31 Ustálená judikatúra v tejto súvislosti totiž požaduje, že právo na zlúčenie rodiny, ktoré odôvodnilo vstup rodinného príslušníka tureckého pracovníka na územie hostiteľského členského štátu, je sprevádzané počas určitého obdobia skutočným spolužitím v domácnosti s týmto pracovníkom a že tomu tak musí byť, pokiaľ samotný žiadateľ nesplní podmienky, ktoré mu povoľujú prístup na trh práce v tomto štáte (pozri rozsudky zo 16. marca 2000, Ergat, C-329/97, Zb. s. I-1487, bod 36, a Derin, už citovaný, bod 51).

32 Z toho vyplýva, že počas celej doby potrebnej na nadobudnutie práva prístupu na trh práce hostiteľského členského štátu rodinným príslušníkom, pracovník, s ktorým vedie spoločný život, musí patriť do legálneho trhu práce tohto členského štátu.

33 Obidve podmienky uvedené v bode 22 tohto rozsudku musia byť splnené kumulatívne.

34 Taký je výklad článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80, ktorý vyplýva zo znenia a cieľov tohto ustanovenia, ako aj z judikatúry Súdneho dvora.

35 Súdny dvor totiž upresnil, že práva priznané v článku 7 prvom odseku rozhodnutia č. 1/80 môžu byť uplatňované rodinnými príslušníkmi po uplynutí doby pobytu u tureckého pracovníka, ktorý patrí do legálneho trhu práce v hostiteľskom členskom štáte, aj keď po uplynutí tohto obdobia uvedený pracovník už nepatrí do trhu práce v tomto členskom štáte (rozsudok z 11. novembra 2004, Cetinkaya, C-467/02, Zb. s. I-10895, bod 32).

36 Skutočnosť, že podmienka vzniku práva prístupu na trh práce v hostiteľskom členskom štáte odpadne pre pracovníka po tom, čo samotný rodinný príslušník nadobudol toto právo, to teda nemôže spochybniť.

37 Je potrebné urobiť záver, že na účely nadobudnutia práva prístupu na trh práce v hostiteľskom členskom štáte rodinným príslušníkom tureckého pracovníka, v súlade s článkom 7 prvým odeskom rozhodnutia č. 1/80, musí byť podmienka, že osoba patrí do legálneho trhu práce, splnená počas obdobia troch rokov spoločného pobytu.

38 Podľa vnútroštátneho súdu žalobca vo veci samej viedol spoločný život so svojím otcom počas obdobia viac ako troch rokov, a síce od 30. novembra 1999, dňa jeho príchodu do Nemecka, do 20. apríla 2004, dňa, kedy bolo prijaté rozhodnutie, ktorým mu bola zamietnutá žiadosť o predĺženie jeho povolenia na pobyt. Vnútroštátny súd tiež uvádza, že do 20. apríla 2004 Ali Altun vykonával zárobkovú činnosť počas dva a pol roka, následne na to zostal nedobrovoľne nezamestnaný do júna 2002.

39 Podmienky uvedené v článku 7 prvom odseku prvej zarážke rozhodnutia č. 1/80, týkajúce sa skutočnosti, že turecký pracovník musí patriť do legálneho trhu práce v hostiteľskom členskom štáte a doby legálneho pobytu jeho rodinného príslušníka v tomto členskom štáte, sú preto v prejednávanej veci splnené.

40 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je potrebné na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že článok 7 prvý odsek prvá zarážka rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že dieťa tureckého pracovníka môže požívať práva priznané na základe tohto ustanovenia, ak počas obdobia troch rokov spolužitia tohto dieťaťa s týmto pracovníkom, tento pracovník predtým, ako bol šesť nasledujúcich mesiacov nezamestnaný, vykonával zárobkovú činnosť v trvaní dva a pol roka.

O tretej otázke

41 Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či skutočnosť, že turecký pracovník získal právo pobytu v členskom štáte a tým aj právo na prístup na trh práce tohto štátu na základe jeho postavenia politického utečenca, vytvára prekážku tomu, aby jeho rodinný príslušník mohol požívať práva udelené článkom 7 prvým odsekom rozhodnutia č. 1/80.

42 Podľa ustálenej judikatúry nepodlieha výkon práv, ktoré vyplývajú tureckému pracovníkovi z rozhodnutia č. 1/80 žiadnej podmienke týkajúcej sa dôvodu, pre ktorý im bolo pôvodne priznané právo vstupu a pobytu v hostiteľskom členskom štáte (pozri v tomto zmysle, čo sa týka článku 6 rozhodnutia č. 1/80, rozsudky zo 16. decembra

1992, Kus, C-237/91, Zb. s. I-6781, body 21 a 22, ako aj Payir, a i., už citovaný, bod 40; čo sa týka článku 7 toho istého rozhodnutia, rozsudok z 5. októbra 1994, Eroglu, C-355/93, Zb. s. I-5113, bod 22).

43 Článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 preto nepodmieňuje priznanie práva prístupu na trh práce hostiteľského členského štátu a zároveň práva na pobyt rodinných príslušníkov tureckého pracovníka v tomto členskom štáte okolnosťami, za ktorých tomuto tureckému pracovníkovi bolo udelené právo na vstup a právo na pobyt.

44 Vnútroštátny súd sa domnieva, že utečenci sú aj tak dostatočne chránení právami, ktoré im priznáva Ženevský dohovor, a že nie je potrebné, aby spadali do pôsobnosti dohody o pridružení uzavretej s ich štátom pôvodu. Takéto „dvojité zvýhodňovanie“ sa zdá byť málo relevantné.

45 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že Ženevský dohovor vo svojom článku 5 stanovuje, že žiadne jeho ustanovenie nesmie poškodzovať akékoľvek práva a výsady udelené utečencom nezávisle od tohto dohovoru.

46 Preto rozhodnutie č. 1/80 udeľuje rodinným príslušníkom tureckého pracovníka práva, ktorých sa nemožno domáhať na základe Ženevského dohovoru.

47 Zatiaľ čo článok 7 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje právo rodinných príslušníkov tureckého pracovníka odpovedať na pracovné ponuky v hostiteľskom členskom štáte,

pokiaľ sú niektoré podmienky, najmä tie, ktoré sa spájajú s dĺžkou ich pobytu v tomto členskom štáte, splnené, Ženevský dohovor nepriznáva žiadne takéto právo rodinným príslušníkom politického utečenca.

48 Rozhodnutie č. 1/80 totiž nezasahuje do právomoci členských štátov upraviť vstup tureckých štátnych príslušníkov na svoje územie, ako aj podmienky ich prvého zamestnania (pozri najmä rozsudok Payir a i., už citovaný, bod 36).

49 Odmietnuť uplatniť rozhodnutie č. 1/80 z dôvodu postavenia politického utečenca, ktoré požíval Ali Altun v čase vydania jeho povolenia na vstup a pobyt v Nemecku, by spochybnilo práva, ktoré jemu a jeho rodinným príslušníkom vyplývajú z tohto rozhodnutia.

50 Je preto potrebné na tretiu otázku odpovedať tak, že skutočnosť, že turecký pracovník získal právo na pobyt v členskom štáte a tým aj právo na prístup na trh práce tohto štátu ako politický utečenec, nebráni tomu, aby jeho rodinný príslušník mohol požívať práva, ktoré mu priznáva článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80.

O štvrtej a piatej otázke

51 Vnútroštátny súd sa svojou štvrtou a piatou otázkou, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, v podstate pýta, či a prípadne za akých podmienok môžu byť práva, ktoré vyplývajú rodinnému príslušníkovi tureckého pracovníka z článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80, dotknuté, ak tento pracovník získal postavenie politického utečenca na základe nepravdivých údajov.

52 Vnútroštátny súd tvrdí, že jeho pochybnosti o tejto otázke spočívajú na skutočnosti, že na základe celej série dôkazov možno zistiť, že informácie poskytnuté Alim Altunom v rámci jeho žiadosti o udelenie azylu nezodpovedajú skutočnosti.

53 Na základe judikatúry Súdneho dvora legálne zamestnanie tureckého pracovníka v hostiteľskom členskom štáte predpokladá stabilnú a nie dočasnú situáciu na trhu práce v uvedenom členskom štáte a udeľuje na základe toho nepopierateľné právo na pobyt (rozsudky z 20. septembra 1990, Sevince, C-192/89, Zb. s. I-3461, bod 30, a z 26. októbra 2006, Güzeli, C-4/05, Zb. s. I-10279, bod 38).

54 Súdny dvor za takýchto okolností rozhodol, že doby výkonu zamestnania tureckým pracovníkom na základe povolenia na pobyt, ktoré mu bolo vydané len vďaka jeho podvodnému konaniu, za ktoré bol odsúdený, sa nezakladajú na stabilnej situácii a musia byť považované za splnené len dočasne, keďže počas dotknutých období žiadateľ nemal legálne právo na pobyt (pozri najmä rozsudky z 5. júna 1997, Kol, C-285/95, Zb. s. I-3069, bod 27, a z 11. mája 2000, Savas, C-37/98, Zb. s. I-2927, bod 61).

55 Výkon zamestnania tureckým pracovníkom na základe povolenia na pobyt vydanom v nadväznosti na podvodné konanie, za ktoré bol odsúdený, mu nepriznáva práva v jeho prospech alebo neodôvodňuje jeho legitímnu dôveru (rozsudok Kol, už citovaný, bod 28).

56 Okrem toho, vzhľadom na prepojenie, ktoré existuje medzi právami, ktoré požíva turecký pracovník na základe rozhodnutia č. 1/80 a právami, ktorých sa môžu dovolávať

na základe článku 7 tohto rozhodnutia rodinní príslušníci, ktorým bolo povolené sa k nemu pripojiť, môže mať takéto podvodné konanie z právneho hľadiska vplyv na jeho rodinných príslušníkov.

57 Tieto účinky musia byť však posúdené vzhľadom na deň prijatia rozhodnutia o odňatí povolenia na pobyt uvedenému pracovníkovi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi hostiteľského členského štátu.

58 V prípade, ak podmienka týkajúca sa doby riadneho spolužitia s pracovníkom stanovená v článku 7 prvom odseku rozhodnutia č. 1/80 nie je ešte splnená ku dňu, ku ktorému je povolenie na pobyt tureckého pracovníka odňaté a práva rodinných príslušníkov sú vo fáze ich nadobudnutia, členské štáty sú oprávnené vyvodiť dôsledky z podvodného konania tohto pracovníka voči jeho rodinným príslušníkom.

59 Naopak, pokiaľ rodinní príslušníci nadobudli vlastné právo na prístup na trh práce v hostiteľskom členskom štáte a zároveň právo na pobyt v tomto štáte, nemôžu byť tieto práva dotknuté z dôvodu nezákonného konania, ktoré v minulosti ovplyvnilo právo na pobyt uvedeného pracovníka.

60 Akékoľvek iné riešenie by bolo v rozpore so zásadou právnej istoty, ktorá, ako vyplýva z ustálenej judikatúry, vyžaduje najmä, aby boli právne pravidlá jasné, presné a predvídateľné, pokiaľ ide o ich účinky, zvlášť, keď môžu mať nepriaznivé dôsledky pre jednotlivcov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. februára 1996, Van Es Douane Agenten, C-143/93, Zb. s. I-431, bod 27, a z 18. novembra 2008, Förster, C-158/07, Zb. s. I-8507, bod 67).

61 Právo prístupu na trh práce rodinných príslušníkov tureckého pracovníka podľa článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 by bolo vlastne zbavené akejkoľvek podstaty, pokiaľ by príslušné vnútroštátne orgány mali možnosť podmieniť alebo obmedziť akýmkoľvek spôsobom uplatňovanie presne stanovených práv, ktoré tureckému prisťahovalcovi priznáva toto rozhodnutie (rozsudky Ergat, už citovaný, bod 41, a z 25. septembra 2008, Er, C-453/07, Zb. s. I-7299, bod 27).

62 Obmedzenia práv, ktoré článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 priznáva rodinným príslušníkom tureckého pracovníka, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v tomto ustanovení, možno obmedziť len v dvoch prípadoch, a síce vtedy, ak prítomnosť tureckého prisťahovalca na území prijímajúceho členského štátu predstavuje vzhľadom na jeho osobné správanie reálne a závažné nebezpečenstvo pre verejný poriadok, bezpečnosť alebo verejné zdravie v zmysle článku 14 ods. 1 tohto rozhodnutia, alebo vtedy, ak dotknutá osoba opustí územie tohto členského štátu na dlhšie obdobie a bez náležitých dôvodov (pozri najmä rozsudok Cetinkaya, už citovaný, body 36 a 38, ako aj Er, už citovaný, bod 30).

63 Úplný charakter obmedzení uvedených v predchádzajúcom bode môže byť dotknutý, ak by príslušné vnútroštátne orgány mohli podmieniť, obmedziť alebo vylúčiť vlastné práva nadobudnuté rodinnými príslušníkmi migrujúceho pracovníka na základe preskúmania alebo nového posúdenia okolností poskytnutia práva na vstup a práva na pobyt tomuto pracovníkovi.

64 Na štvrtú a piatu otázku je preto potrebné odpovedať tak, že článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že ak bolo tureckému pracovníkovi priznané postavenie politického utečenca na základe nepravdivých vyhlásení, nemôžu byť práva, ktoré vyplývajú jeho rodinnému príslušníkovi z tohto ustanovenia dotknuté, ak tento pracovník v deň prevzatia povolenia na pobyt, ktoré mu bolo vydané, spĺňa podmienky stanovené v uvedenom ustanovení.

O trovách

65 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Článok 7 prvý odsek prvá zarážka rozhodnutia č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie, ktoré bolo prijaté asociačnou radou zriadenou dohodou o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, sa má vykladať v tom zmysle, že dieťa tureckého pracovníka môže požívať práva priznané na základe tohto ustanovenia, ak počas obdobia troch rokov spolužitia tohto dieťaťa s týmto pracovníkom, tento pracovník predtým, ako zostal nezamestnaný počas nesledujúcich šiestich mesiacov, vykonával zárobkovú činnosť v trvaní dva a pol roka.**

2. **Skutočnosť, že turecký pracovník získal právo na pobyt v členskom štáte a tým aj právo na prístup na trh práce tohto štátu ako politický utečenec, nebráni tomu, aby jeho rodinný príslušník mohol požívať práva, ktoré mu priznáva článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80.**

3. Článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že ak bolo tureckému pracovníkovi priznané postavenie politického utečenca na základe nepravdivých vyhlásení, nemôžu byť práva, ktoré vyplývajú jeho rodinnému príslušníkovi z tohto ustanovenia, dotknuté, ak tento pracovník v deň prevzatia povolenia na pobyt, ktoré mu bolo vydané, spĺňa podmienky stanovené v uvedenom ustanovení.

Podpisy